HERALDICĂ ROMÂNEASCĂ ÎN REGISTRUL PUBLIC DE ARMERII, STEAGURI ȘI INSIGNE AL CANADEI[1]

Drăgan-George BASARABĂ[2]

ROMANIAN HERALDRY IN THE PUBLIC REGISTRY OF ARMS, FLAGS AND BADGES OF CANADA

ABSTRACT

This study focuses on the heraldic achievements of those Canadian citizens who have links to Romania. Some are Romanians who emigrated to Canada, others are foreigners born in Romania, and the rest have arms that hint to Romanian heraldry in one way or another.

Keywords: Romania, Canada, Romanian, Canadian, heraldry, coat of arms.

Poate părea surprinzător, dar comunitatea românească din Canada are o istorie deja seculară. La sfârșitul veacului al XIX-lea, mai exact în 1898, primii coloniști bucovineni au plecat din satul Boian (acum în Ucraina) în căutarea unei vieți mai bune în Lumea Nouă[3]. Ajunși în Canada, aceștia au înființat o localitate omonimă în provincia Alberta[4], localitate în care mai trăiesc și astăzi urmași ai acelor primi coloniști. După o vreme au sosit și alți bucovineni[5]. După căderea Cortinei de Fier și prăbușirea regimului comunist din țară, rândurile românilor canadieni au crescut și mai mult[6]. Conform ultimului recensământ, din 2016, comunitatea românească din Canada numără aproximativ 200.000 de membri, însă estimările mai generoase dau un număr de 400.000 de oameni de origine mixtă, printre care și română[7].

Chiar dacă la început era vorba doar de o comunitate de fermieri, dintre rândurile ei au reușit să se ridice și elite ale Canadei[8] (amintim aici cazul imigranților irlandezi din America, din rândul cărora s-au ridicat chiar și câțiva președinți)[9]. Între aceste elite se numără și acei români sau străini cu rădăcini în România care au primit

---

[1] Autorul se folosește de acest prilej pentru a mulțumi doamnei Paula Gornescu-Vachon, precum și domnilor Tudor-Radu Tiron, Bruce Patterson, Corneliu Emil Chișu.

[2] Heraldist, Asociația de Heraldică și Vexilologie Banat, Timișoara;
e-mail: dgbasaraba@gmail.com.

[3] George Moss, *To Commemorate the 120 year Anniversary and History of our Romanian Pioneers*, în: „Canadian Romanian Society of Alberta" (în continuare CRSA), Issue 1, iulie 2018, p. 3.

[4] Geographic Board of Canada, *Place-Names of Alberta*, Ottawa, Editura F.A. Acland, 1928, p. 22.

[5] G. Moss, *op. cit.*, p. 3.

[6] *Ibidem*, p. 5.

[7] Statistics Canada, *Immigration and Ethnocultural Diversity Highlight Tables*, accesat: 04.07.2019.

[8] G. Moss, *op. cit.*, p. 5.

[9] *Proclamația Președintelui Statelor Unite ale Americii „Irish-American Heritage Month"*, 1995.

https://biblioteca-digitala.ro

blazoane, steaguri ori insigne heraldice de la Autoritatea Heraldică Canadiană. Fiind o țară de imigranți, Canada a avut parte de nou-veniți care erau deja „armigeri" – adică făceau parte din familii care posedau deja stemă (cum ar fi baronul Tamás Andrényi de Ghioroc[10, 11] - Fig. 1), însă și de oameni care nu aveau blazon, dar care își doreau unul. Înainte de 1988, cetățenii canadieni ar fi trebuit să meargă la Londra pentru a primi blazon, din partea Colegiului de Arme, instituţie ce funcţiona, de veacuri, în capitala Regatului Unit – lucru care le era peste mână; astfel că s-a format o autoritate în domeniu, cu angajați ai statului canadian specializați în heraldică, autoritate care conferă și în prezent blazoane în numele Reginei. Această „țară de imigranți" – o țară cât se poate de multiculturală –, lasă în urmă un stil propriu de heraldică, stil în care întâlnim melanjuri de elemente din sfere culturale diferite (de pildă blazoane cu „monuri" japoneze – adică însemne ale familiilor nobiliare nipone –, integrate în blazoane de tip occidental[12]). Mai mult, fiecare diplomă de conferire a unui blazon este bilingvă, deoarece Canada este un stat cu două limbi oficiale – engleza și franceza[13]. În tot acest amestec cultural heraldic și-au făcut loc și însemnele armoriale românești.

În cele ce urmează vom încerca să descifrăm însemnele canadiene legate cumva de spațiul heraldic românesc. Chiar dacă Registrul Public de Armerii, Steaguri și Insigne al Canadei este o adevărată comoară de informații, trebuie spus că nu toate blazoanele se bucură de un înţeles, astfel încât o anumită parte a explicațiilor ce urmează este doar presupusă.

I. Barbara Brunnen-Zaharescu[14] (Fig. 2)

Desemnată printr-un blazon având un vădit caracter germanic, Barbara Brunnen-Zaharescu s-a născut în Banatul românesc într-o familie de șvabi dunăreni, emigrând în Canada în timpul regimului comunist[15]. Dânsa are o activitate intensă în cadrul diferitelor organizații caritabile și culturale germane din Canada, fiind și fost președinte al Societății Germane din Montreal[16], motiv pentru care a fost decorată cu „Ordinul de Merit" al Republicii Federale Germania. În armeriile sale am identificat două cazuri de stemă vorbitoare, în două limbi diferite, detaliu vădind multiculturalismul specific Canadei (în fapt chiar și României, dacă avem în vedere că ambii soți sunt născuți aici). Pe de o parte, avem valurile în culorile Germaniei, acestea făcând referire la numele de fată (în germană, „brunnen" înseamnă fântână).

---

[10] R. Neale Lind, *Former Olympian Rescues Drowning St. Bernard from Icy Grave!*, în: „Weekly World News", 23 mai 1995, p. 42.

[11] Relatat nouă de către baronul Tamás Andrényi de Ghioroc, în vârstă de 88 de ani, care a emigrat în Canada în anii comunismului.

[12] Canadian Heraldic Authority (în continuare, CHA), *Grant of Arm*s, în: „Registrul Public de Armerii, Steaguri și Insigne al Canadei" (în continuare, Registru), vol. II, 20 august 1993, p. 262; vezi și CHA, *Grant of Arms and Badge, with differences to Jaime Lyn Yamanaka, Alexii Janine Yamanaka and France Elyse Yamanaka*, în: „Registru", vol. V, 15 noiembrie 2006, p. 86.

[13] *Official Languages Act, Revised Statuses of Canada, 1985, c. 31 (4th Supp.)*, 1985.

[14] CHA, *Grant of Arms, with differences to Remus Jon Peter Zaharescu and Désirée Barbara Ann Zaharescu*, în: „Registru", vol. IV, 1 decembrie 2001, p. 157.

[15] Monica Gurdjian, *No Labels. A Memoir by Monica Gurdjian*, Bloomington, Archway Publishing, 2015.

[16] German Society of Montreal, *History*, accesat: 04.07.2019.

https://biblioteca-digitala.ro

Apoi, în cimier regăsim un munte de zahăr care amintește de numele soțului – Zaharescu. Tot în cimier avem și două aripi negre care au dublă semnificație, amintind de două însemne naționale, acvila germană și, respectiv, cea română. Un aspect interesant al armeriilor doamnei Brunnen-Zaharescu îl reprezintă forma scutului; dacă în heraldica europeană ne-am aștepta să vedem blazonul de damă pe un scut oval sau rombic, în Canada egalității între sexe, scutul din blazonul unei doamne are o formă clasică, la fel ca în cazul bărbaților. Mai menționăm și scuturile odraslelor soților Zaharescu, anume pe cel al domnului Remus Jon Peter Zaharescu (Fig. 3), diferențiat printr-un lambel de aur (așa cum este obiceiul în heraldica britanică în cazul primilor născuți) și cel al doamnei Désirée Barbara Ann Zaharescu (Fig. 4), diferențiat printr-un Toiag al lui Esculap din aur. La moartea doamnei Barbara Brunnen-Zaharescu, fiul acesteia va moșteni stema dânsei. Acest sistem de diferențiere poate părea complicat pentru noi, dat fiind faptul că în zona geografică românească o stemă aparținea tuturor urmașilor „armigerului" în cauză (adică putem vorbi de steme de familie), pe când în spațiul heraldic britanic stemele sunt individuale.

II. Corneliu Emil Chișu[17] (Fig. 5)

Născut la Satu Mare în 1949, maiorul Chișu a urmat cursurile Universității Politehnice din București, emigrând în Canada în anul 1982. Este fost membru al Camerei Comunelor din Canada, reprezentant al Partidului Conservator. În același timp, domnul Chișu a fost ofițer în armata canadiană, pentru care a servit în misiuni în teatrele de operațiuni din Balcani și Afganistan[18], fiind singurul membru al Parlamentului Canadian care a fost pe front în Afganistan. Pentru o perioadă a fost și Consul Onorific al Republicii Moldova în Toronto[19], printre numeroasele sale decorații aflându-se și Ordinul Național „Pentru Merit" al României, Medalia de Merit Civic a Republicii Moldova[20], dar și Ordinul de Merit al Ungariei[21], acestea fiind obținute în urma carierei sale diplomatice.

Despre stemă sunt multe de spus: elementul central al scutului este un cap de zimbru roșu, element specific heraldicii românești, dar mai cu seamă al celei basarabene, domnul Chișu fiind atașat spiritual de lupta românilor basarabeni pentru a-și păstra limba și libertatea spirituală[22]. Tot în scut remarcăm și o combinație cromatică cât se poate de transilvăneană: astre pe azur[23]. Este vorba de un soare, respectiv o semilună străpunsă de o spadă. Dacă soarele e un element întâlnit în mai tot spațiul heraldic central și est-european, semiluna străpunsă de spadă constituie un

---

[17] CHA, *Grant of Arms, Flag and Badge*, în: „Registru", vol. III, 11 iunie 1998, p. 255.
[18] Parliament of Canada, *Mr. Corneliu Chisu, M.P.*, accesat: 04.07.2019.
[19] *Decretul privind conferirea Medaliei „Meritul Civic" domnului Corneliu Chișu*, 12 octombrie 2012.
[20] Emmanuelle Sajous, *Awards to Canadians*, în: „Canada Gazette", vol. 147, nr. 35/31 august 2013.
[21] *Decretul Președintelui Republicii privind decorarea domnului Corneliu Chișu*, nr. 148 din 10 aprilie 2014.
[22] Relatat nouă de către dl. Corneliu Chișu.
[23] Tudor-Radu Tiron, *Stemele familiei Kendeffy de Malomviz*, în: „Herb. Revista Română de Heraldică", I (IV), nr. 1-2, 1999, nota 10.

https://biblioteca-digitala.ro

simbol al luptei antiotomane, întâlnit de pildă în stema familiei Berindei[24] (Fig. 6); în cazul blazonului Chișu, spada face referire la cariera sportivă a armigerului, acesta fiind un fost campion la scrimă în România. Crezul creștin al acestuia este evidențiat de o cruce malteză din argint. În fine, în cimier avem o reprezentare amintind, în acelaşi timp, de heraldica transilvăneano-canadiană: dintr-un pod cu arcadele în formă de frunză de stejar canadian iese o acvilă neagră, cu un inel în cioc și cu un soare și o semilună broşând pe aripi. Dintre aceste simboluri, podul sugerează meseria domnului Chișu, aceea de inginer, iar forma de frunză de arțar noua casă a familiei, anume Canada[25, 26] (Fig. 7), iar acvila este simbolul Transilvaniei native[27] (Fig. 8), inelul aducându-ne aminte de stema Huniazilor[28] (Fig. 9). Domnului Chișu i-au fost conferite și un stindard personal (Fig. 10) – unde culorile amintesc de steagurile României, Ungariei, Italiei și Canadei, state în care a trăit acesta –, dar și o insignă (Fig. 11), însemne heraldice des întâlnite în spațiul britanic.

III. John de Chastelain[29] (Fig. 12).

După cum putem observa, generalul de Chastelain are un nume deloc românesc, lucru care este firesc, dat fiind faptul că părinții săi au fost de origine britanică. Însă generalul de Chastelain a fost născut la București în anii '30, din părinți veniți în țară cu afaceri. Tatăl său, Alfred Gardyne de Chastelain a jucat un rol important în spionajul Aliat din cel de-Al Doilea Război Mondial, fiind parașutat în 1943 împreună cu un grup de britanici cu origini românești (Ivon Porter și Silviu Mețianu) pentru a tatona trecerea României de partea Aliaților. Au fost însă capturați în Teleorman și ținuți ca prizonieri de război într-un apartament din Capitală până la momentul 23 August 1944, când au fost eliberați[30]. După război, Alfred Gardyne de Chastelain ținea legătura cu politicienii români care se opuneau instaurării regimului comunist. Amintim că una dintre „dovezile" acuzării în procesul lui Iuliu Maniu o reprezenta un raport despre relațiile dintre acesta și de Chastelain[31]. Un lucru interesant este că într-un interviu din anii '90, Regele Mihai spunea despre Alfred Gardyne de Chastelain că vorbea atât de bine românește încât nu ți-ai fi dat seama că

---

[24] Dan Cernovodeanu, *Evoluția armeriilor Țărilor Române de la apariția lor și până în zilele noastre (sec. XIII-XX)*, Brăila, Editura Istros, 2005, p. 283 și pl. XLIII, fig. 4.

[25] CHA, *Registration of the Arms and Supporters of Her Majesty The Queen in Right of Canada*, în: „Registru", vol. IV, 15 martie 2005, p. 457.

[26] Relatat nouă de către dl. Corneliu Chișu.

[27] D. Cernovodeanu, *op. cit.*, p. 156-174.

[28] T.-R. Tiron, *Din nou despre corbul cu inel în cioc. Reprezentări ale stemelor Hunedoreștilor într-un manuscris al Bibliotecii de Stat Bavareze*, în: „Sargetia", VII, 2016, p. 261-266.

[29] CHA, *Grant of Arms, Supporters, Flag and Badge, with differences to Duncan John Drummond de Chastelain, Amanda Jane de Chastelain, Kylie Margaret de Chastelain, Meghan Jennifer de Chastelain, Bryn Macdonald de Chastelain, Kaitlin Lea de Chastelain Finnigan and Kelly Marie Frances de Chastelain Finnigan*, în: „Registru", vol. VI, 15 septembrie 2017, p. 764.

[30] Alesandru Duțu, Florica Dobre, Andrei Siperco, *Pagini dintr-o istorie nescrisă: 1941-1945. Prizonieri de război în România*, în: „Magazin Istoric", martie 1997.

[31] Tatiana Pokivailova, Ioan Chiper, *Procesul Maniu în arhivele de la Moscova*, în: „Magazin Istoric", aprilie 2002, p. 48-49.

https://biblioteca-digitala.ro

e străin[32]. Revenind la fiul său, John de Chastelain, acesta a avut o strălucită carieră militară în Armata Canadiană, ajungând chiar Șef al Statului Major al Canadei.

Cât despre stemă, aceasta nu are elemente pe care le-am putea considera românești, dat fiind faptul că este bazată pe însemnele folosite deja de tatăl acestuia și gravate pe o piesă de argintărie a familiei, adică un scut cu un turn[33] (Fig. 13). În schimb, observăm tenanții scutului, lucru rezervat în heraldica de inspirație britanică doar nobililor sau oamenilor cu realizări extraordinare – cum ar fi poziția de Șef al Statului Major în cazul de față. Generalului de Chastelain i-au mai fost conferite o banieră (Fig. 14) și o insignă, heraldice (Fig. 15), dar și steme pentru descendenții acestuia cu scuturi diferențiate după stilul și cutuma heraldicii britanice. Toate aceste însemne heraldice au fost conferite pe aceeași diplomă (Fig. 16), rezultând un soi de armorial al familiei.

IV. Paula Gornescu-Vachon[34] (Fig. 17) și **Auguste Georges Vachon**[35, 36] (Fig. 18).

Deși nu are o biografie așa de stufoasă ca cea a primelor două persoane, doamna Gornescu-Vachon este un istoric român care a lucrat în trecut la Muzeul Național de Istorie a României și, ajunsă în Canada, la Muzeul Canadian al Civilizației, unde, împreună cu soțul dânsei, a reușit să strângă o colecție impresionantă de ceramică heraldică. Alt lucru ce merită menționat este faptul că domnul Auguste George Vachon este un heraldist în cadrul Autorității Heraldice Canadiene[37].

Stema are ca element central un scut clasic, în care ies în evidenţă capetele de acvilă cruciată, acestea fiind inspirate, fără echivoc, după capul acvilei din stema României (cea folosită între 1992 și 2016)[38] (Fig. 19), cu precizarea că în locul aurului din stema noastră de stat, în stema doamnei Gornescu-Vachon s-a folosit argintul. În explicarea stemei, aflăm că cele trei capete amintesc de fapt de însemnele Principatului Valahiei, doamna Gornescu-Vachon fiind născută în fosta capitală a acestuia – București. Cele două pene se referă la domeniile de studii principale ale doamnei, anume istoria și filologia, gorunul din cimier transformând stema în însemn „vorbitor": „gorun → Gornescu". Clopoțelul (numit în franceză „cloche à vache") amintește de numele soțului: Vachon. Ca o paranteză, armeriile acestuia au – pe lângă suporți ai scutului (lucru de mare însemnătate, așa cum am mai spus) –, un element românesc, anume un guler din ramuri de gorun în jurul gâtului bourului din cimier (la fel cum gorunul din cimierul soției are un clopoțel).

V. Ramon Hnatyshyn[39] (Fig. 20)

---

[32] Joel Colton, Joseph Anderli, Warren Lerner, Alex DeGrande, *A Conversation with King Mikai of Rumania*, interviu în cadrul programul „Rutherfurd Living History" al Universității Duke, 11-12 februarie 1992.

[33] Relatat nouă de către dl. Bruce Patterson, Herald Șef al Canadei.

[34] CHA, *Grant of Arms*, în: „Registru", vol. II, 29 aprilie 1992, p. 152.

[35] *Ibidem*, 28 mai 1992, p. 153.

[36] *Ibidem*, vol. IV, 3 aprilie 2001, p. 111.

[37] Governor General of Canada, *The Officers and Heralds of Arms and their Armorial Bearings*, accesat: 04.07.2019.

[38] *Legea nr. 102 din 21 septembrie 1992 privind stema ţării şi sigiliul statului*, publicată în „Monitorul Oficial al României", Partea I, nr. 236 din 24 septembrie 1992.

[39] CHA, *Grant of Arms and Supporters*, în: „Registru", vol. I, 16 ianuarie 1990, p. 70.

https://biblioteca-digitala.ro

Chiar dacă nu are rezonanţă românească, acest nume ocupă un loc însemnat în contextul abordării de faţă. Născut în Canada, Excelența Sa Ramon Hnatyshyn a servit ca cel de-al 24-lea Guvernator-General al Canadei, fiind una dintre cele mai importante figuri din rândul comunității ucrainene din Canada.

Blazonul, chiar dacă este cât se poate de britanic în stil, are un element având directă legătură cu heraldica românească, anume – spune explicația oficială –, tenantul din partea senestră este chiar „taurul bucovinean". Precizăm că figura redată în stema fostului Ducat al Bucovinei era un zimbru[40] (Fig. 21), nu un taur, dar chiar și această metamorfoză reprezintă un interesant exemplu asupra felului în care heraldica schimbă și dă noi semnificații unor simboluri împământenite.

VI. Jerzy Franciszek Łucki[41] [Fig. 22]

Originile domnului Łucki sunt autentic poloneze, iar armeriile sale n-ar fi făcut obiectul acestui studiu dacă dânsul n-ar fi folosit chiar stema herbului polonez Sas[42] (Fig. 23). Amintim cititorilor că acest blazon are o strânsă legătură de Principatul Moldovei, dat fiind faptul că herbul Sas derivă din heraldica atribuită fiului lui Dragoș I al Moldovei, care ca și tatăl său a domnit în principatul de la est de Carpați[43]. De altfel, cazul domnului Łucki este interesant mai cu seamă pentru că acesta nu a primit stemă nouă, ci i s-a recunoscut dreptul de a folosi un vechi însemn de familie[44]. Dacă în heraldica britanică, ale cărei reguli sunt urmate şi în Canada, coifurile nu sunt niciodată timbrate de o coroană, ci de un burlet, iată că în cazul acestei steme poloneze coiful este timbrat direct de o coroană de nobil netitrat de pe continentul european. Însă, pe cât de străină este stema de tradiţia armorială anglo-saxonă, pe atât de britanice sunt cele două insigne heraldice conferite acestuia: penele de păun ce trec prin coroana nobiliară (Fig. 24) (amintindu-ne cumva de insigna Principelui de Wales - Fig. 25) sunt preluate din cimier, iar stelele din scut, având dublă semnificație și unind moștenirea comunitară europeană (stelele dispuse în cerc) de noua identitate canadiană (forma de fulg de nea formată între stele) (Fig. 26). În fine, domnul Łucki – ca și generalul de Chastelain –, a primit o astfel de diplomă bilingvă (Fig. 27) așa cum menționam la începutul studiului.

VII. Alexander Moșeanu[45] (Fig. 28)

De astă dată avem de-a face cu un nume autentic românesc, dar un blazon cât se poate de canadian, conferit și de această dată printr-o diplomă bilingvă (Fig. 29). De altfel, pavilionul (Fig. 30) și insigna (Fig. 31) acestuia sunt elemente cât se poate de occidentale, neîntâlnite în heraldica românească. Chiar dacă nu există nicio

---

[40] Hugo Gerhard Ströhl, *Oesterreichisch-Ungarische Wappenrolle. Nach seiner kaiserlichen und königlichen Apostolischen Majestät grossem Titel*, Verlag von Anton Schroll & Co., Wien 1890, pl. IX, fig. 8.

[41] CHA, *Grant of a Motto and Badges*, în: „Registru", vol. VI, 15 ianuarie 2016, p. 580.

[42] Jan Nep. Bobrowicz, *Herbarz Polski Kaspra Niesieckiego S.J. Powiększony dodatkami z poźniejszych autorów rękopismów, dowodów, urzędowych i wydany przez...*, Breitkopf i Haertel, W Lipsku, tom VIII, 1841, p. 284-285.

[43] Ștefan S. Gorovei, *Stema Moldovei și a voievozilor ei (secolele XIV-XVI)*, în: „Herb. Revista Română de Heraldică", I (VI), nr. 1-2, 1999, p. 15-16

[44] CHA, *Confirmation of the right to bear the Arms known as Sas*, în: „Registru", vol. V, 15 iunie 2007, p. 150.

[45] CHA, *Grant of Arms, Flag and Badge*, în: „Registru", vol. II, 10 noiembrie 1994, p. 362.

https://biblioteca-digitala.ro

explicație oficială a semnificațiilor elementelor din această stemă, nu am găsit nimic care să facă aluzie la moștenirea românească a locotenent-colonelului Moșeanu. În acest context, merită spus că dânsul s-a înrolat ca voluntar în cadrul armatei (așadar, încă un român care a făcut o frumoasă carieră militară în Canada), fiind numit locotenent-colonel onorific al Regimentului 32 Semnale[46]. Pentru o perioadă de 20 de ani a fost și aghiotant al Guvernatorului de Ontario[47].

VIII. John George Neu[48] (Fig. 32)

Fiind unica prezență religioasă din această listă, părintele Neu s-a născut în România într-o familie probabil de sași transilvăneni, după cum o arată patronimul său (în germană, „neu" înseamnă nou). De altfel, între semnificațiile elementelor din scut se remarcă și luna nouă, care ilustrează numele de familie al armigerului. Aceeași semilună, precum și culoarea albastră a scutului amintesc de stema României, conform Registrului. Însă poate cea mai interesantă mobilă heraldică o reprezintă crucea tripartită împletită care, pe lângă simbolistica creștină, mai face referire și la strămoșii români ai părintelui Neu, care erau țesători.

IX. Virginia Shyluk[49] (Fig. 33)

Despre a doua persoană de origine ucraineană din această listă nu am reușit să aflăm alte informaţii, cu excepţia aceleia că avem de-a face cu o Damă a Ordinului Sf. Ioan (cel britanic). Nici blazonul nu este foarte românesc, cu excepția castelului din cimier care amintește de stema localității de baștină a strămoșilor ei, anume Cernăuți[50] (Fig. 34). Chiar dacă rozele din scut ne-au dus cu gândul la Bogdănești Moldovei[51], ele reprezintă de fapt odraslele armigerei.

Lista ilustrațiilor:

Fig. 1 – Stema Baronilor Andrényi de Ghioroc.

Fig. 2 – Stema doamnei Barbara Brunnen-Zaharescu (heraldist: Bruce Patterson, Saguenay Herald; pictor: Debra MacGarvie; caligraf: Judith Bainbridge).

Fig. 3 – Stema domnului Remus Jon Peter Zaharescu (heraldist: Bruce Patterson, Saguenay Herald; pictor: Debra MacGarvie; caligraf: Judith Bainbridge).

Fig. 4 – Stema doamnei Désirée Barbara Ann Zaharescu (heraldist: Bruce Patterson, Saguenay Herald; pictor: Debra MacGarvie; caligraf: Judith Bainbridge).

Fig. 5 – Stema maiorului Corneliu Emil Chișu (heraldist: Robert Black; pictor: Linda Nicholson; caligraf: Suzzann Wright).

Fig. 6 – Detaliu din stema familiei Berindey.

Fig. 7 – Detaliu din stema Canadei (pictor: Cathy Bursey-Sabourin).

---

[46] David Pugliese, *Decoration for Bravery, Meritorious Service Decorations to be awarded for military personnel: here is the list*, în: „Ottawa Citizen", 26 februarie 2018.

[47] Canadian Migration Institute, *Honourary Lieutenant-Colonel Alex Moseanu, SBStj, CD, AdeC, GCSJ(J) ,GCStG, MOC, ORCB*, accesat: 04.07.2019.

[48] CHA, *Grant of Arms*, în: „Registru", vol. IV, 15 iulie 2003, p. 304.

[49] *Ibidem*, vol. VI, 15 februarie 2016, p. 588.

[50] Instituită în 1930, stema municipiului Cernăuţi avea un scut roşu, cu o cetate crenelată de argint, cu două turnuri, sub a cărei intrare era capul de bour negru al Moldovei, însoţit de luceferi de aur, iar deasupra intrării o roză cu şase petale tot de aur; vezi Maria Dogaru, *Din heraldica României*, București, Editura JIF, 1994, p. 109 şi fig. 151.

[51] D. Cernovodeanu, *op. cit.*, p. 143-145.

https://biblioteca-digitala.ro

Fig. 8 – Detaliu din stema Transilvaniei.

Fig. 9 – Detaliu din stema familiei Huniade.

Fig. 10 – Stindardul maiorului Corneliu Emil Chișu (heraldist: Robert Black; pictor: Linda Nicholson; caligraf: Suzzann Wright).

Fig. 11 – Insigna maiorului Corneliu Emil Chișu (heraldist: Robert Black; pictor: Linda Nicholson; caligraf: Suzzann Wright).

Fig. 12 – Stema generalului John de Chastelain (pictor: Bruce Patterson, Herald Șef al Canadei; pictor: David Farrar; caligraf: Doris Wionzek).

Fig. 13 – Stema familiei de Chastelain.

Fig. 14 – Baniera generalului John de Chastelain (pictor: Bruce Patterson, Herald Șef al Canadei; pictor: David Farrar; caligraf: Doris Wionzek).

Fig. 15 – Insigna generalului John de Chastelain (pictor: Bruce Patterson, Herald Șef al Canadei; pictor: David Farrar; caligraf: Doris Wionzek).

Fig. 16 – Diploma de conferire a însemnelor heraldice ale generalului John de Chastelain (pictor: Bruce Patterson, Herald Șef al Canadei; pictor: David Farrar; caligraf: Doris Wionzek).

Fig. 17 – Stema doamnei Paula Gornescu-Vachon (heraldist: Auguste Vachon, Saint-Laurent Herald; pictor: Hans Birk; caligraf: John Whitehead).

Fig. 18 – Stema domnului Auguste Georges Vachon (heraldist: Auguste Vachon, Saint-Laurent Herald; pictor: Cathy Bursey-Sabourin, respectiv Cathy Bursey-Sabourin; caligraf: Nancy Ellis, respectiv Suzzann Wright).

Fig. 19 – Detaliu din stema României.

Fig. 20 – Stema Excelenței Sale Ramon Hnatyshyn (heraldist: Robert D. Watt, Herald Șef al Canadei; pictor: Cathy Bursey-Sabourin; caligraf: John Whitehead).

Fig. 21 – Detaliu din stema Bucovinei.

Fig. 22 – Stema domnului Jerzy Franciszek Łucki (heraldist: Jerzy Franciszek Łucki; pictor: Ilona Jurkiewicz; caligraf: Myriam Chesseboeuf).

Fig. 23 – Stema herbului polonez Sas.

Fig. 24 – Insigna domnului Jerzy Franciszek Łucki (heraldist: Jerzy Franciszek Łucki; pictor: Ilona Jurkiewicz; caligraf: Myriam Chesseboeuf).

Fig. 25 – Insigna Principelui de Wales.

Fig. 26 – Insigna domnului Jerzy Franciszek Łucki (heraldist: Jerzy Franciszek Łucki; pictor: Ilona Jurkiewicz; caligraf: Myriam Chesseboeuf).

Fig. 27 – Diploma de conferire a însemnelor heraldice ale domnului Jerzy Franciszek Łucki (heraldist: Jerzy Franciszek Łucki; pictor: Ilona Jurkiewicz; caligraf: Myriam Chesseboeuf).

Fig. 28 – Stema locotenent-colonelului Alexander Moșeanu (heraldist: Alexander Moșeanu; pictor: Robert Létourneau; caligraf: Suzzann Wright).

Fig. 29 – Diploma de conferire a însemnelor heraldice ale locotenent-colonelului Alexander Moșeanu (heraldist: Alexander Moșeanu; pictor: Robert Létourneau; caligraf: Suzzann Wright).

Fig. 30 – Pavilionul locotenent-colonelului Alexander Moșeanu (heraldist: Alexander Moșeanu; pictor: Robert Létourneau; caligraf: Suzzann Wright).

Fig. 31 – Insigna locotenent-colonelului Alexander Moșeanu (heraldist: Alexander Moșeanu; pictor: Robert Létourneau; caligraf: Suzzann Wright).

https://biblioteca-digitala.ro

Fig. 32 – Stema părintelui John George Neu (heraldist: David Bowyer; pictor: David Bowyer; caligraf: Karen Mackay).

Fig. 33 – Stema doamnei Virginia Shyluk (heraldist: Samy Khalid, Saguenay Herald; pictor: Gordon Macpherson; caligraf: Shirley Mangione).

Fig. 34 – Stema Municipiului Cernăuți.

https://biblioteca-digitala.ro

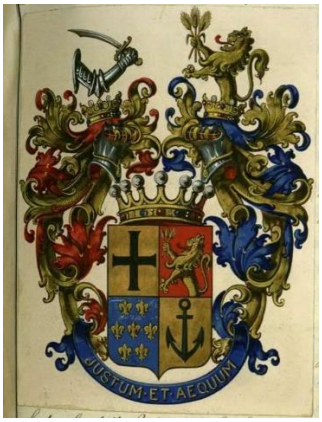

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

Fig. 4

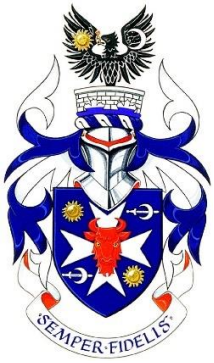

Fig. 5

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

Fig. 9

Fig. 10

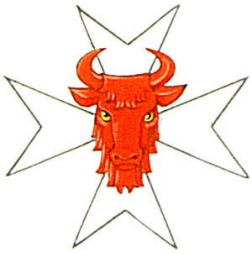

Fig. 11

Fig. 12

https://biblioteca-digitala.ro

Fig. 13

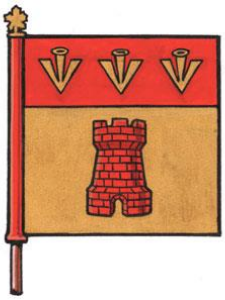

Fig. 14

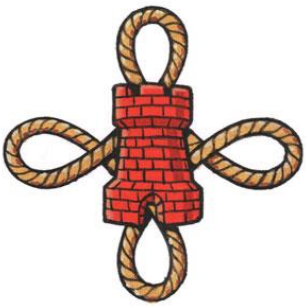

Fig. 15

Fig. 16

Fig. 17

Fig. 18A

Fig. 18B

https://biblioteca-digitala.ro

Fig. 19

Fig. 20

Fig. 21

Fig. 22

Fig. 23

Fig. 24

Fig. 25

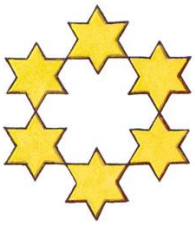

Fig. 26

Fig. 27

Fig. 28

https://biblioteca-digitala.ro

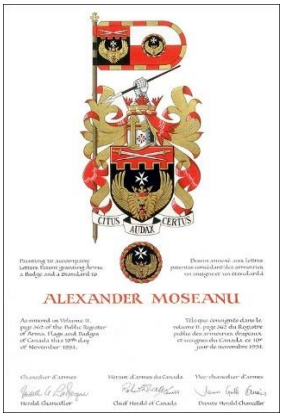

Fig. 29

Fig. 30

Fig. 31

Fig. 32

Fig. 33

Fig. 34

https://biblioteca-digitala.ro